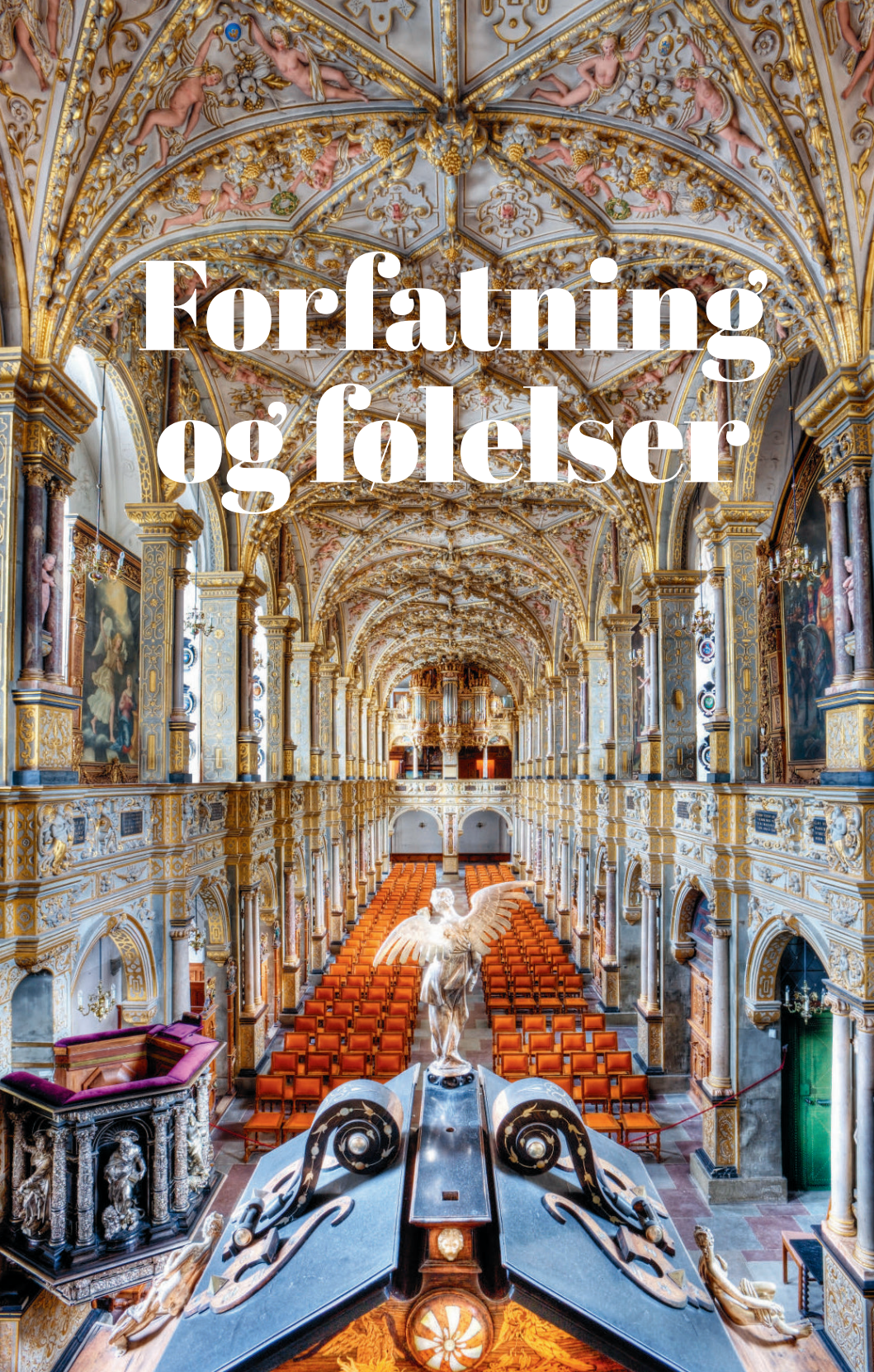

Forfatning og følelser

Trekanten

Den 7. august 1850 var der kongebryllup i Frederiksborg Slotskirke. Det var et bryllup uden sidestykke i det danske kongehus. I det imponerende kirkerum med englens svævende omkring stukkaturens skov af blade, blomster og frugtklaser skulle vielsen foregå. Men de mennesker, der var forsamlet, fyldte ikke meget i det store rum. Måske 20 personer var til stede, da Frederik 7. (1808-1863) blev gift med Louise Rasmussen (1815-1874) denne sommerdag. Hverken hoffet, det store flertal af ledende politikere, gejstligheden eller repræsentanter for udenlandske kongehuse og stater var til stede.

Brylluppet i 1850 foregik i hemmelighed bag lukkede døre i modsætning til Frederiks første bryllup i 1828, som foregik i pomp og pragt. Det var en offentlig begivenhed med udendørs vielse, over 100 officielle gæster og iscenesat ned til mindste detalje. Den lille gruppe, som var til stede, bestod af enkelte ledende politikere, venner af kongen og nogle af hans tjenestefolk. De få adelige brudepiger var efter sigende udkommanderet af kongen; brudepigerne kunne derfor ikke undslå sig, og deres mænd måtte så følge med.

Den eneste gejstlige, som var til stede i 1850, var biskoppen over Sjællands Stift, J.P. Mynster (1775-1854), som forrettede vielsen. Ikke med sin gode vilje, men fordi han fandt det bedre, at de to, som han skulle vie, levede med Guds velsignelse, end at de levede sammen i synd. Frederik og Louise havde levet papirløst i flere år. Modstanden mod deres

En noget indebrændt Carl Berling (1812-1871) må indtage tjenerens rolle som den, der gør det behageligt for det forelskede par. Louise lokker Frederik med kærlige blikke. Djævelen titter frem i baggrunden. Orientalske gevanter blev ofte taget i anvendelse for at indikere, at der foregik noget utugtigt.
|| Fritz Jürgensen (1818-1863)/Privat eje

bryllup var stor, og selv den siddende statsminister havde forsøgt at forhindre brylluppet. Det havde han ikke formået. Frederik havde insisteret og truet med at frasige sig tronen, hvis brylluppet ikke blev gennemført. A.W. Moltke (1785-1864), som han hed, var en af de få deltagere i kirken. Heller ikke han havde kunnet undslå sig.

Louise fik, samme dag som ægteskabet blev indgået, titel af lensgrevinde af Danner, en titel, kongen havde givet hende. Louise blev Frederiks hustru, men til kongens venstre hånd. Det forhindrede grevinde Danner i at blive dronning, og at et fælles barn kunne arve tronen, hvis de fik et. Det gjorde de ikke. Ægteskabet betød under alle omstændigheder, at Frederik 7. ikke ville blive far til en tronar-

Gennem årene blev der malet en række billeder af grevinde Danner, både alene og sammen med kongen. Ingen af dem blev udstillet for offentligheden. De hang i kongeparrets egne stuer på Frederiksborg og fra 1854 på Jægerspris og Skodsborg. Kun de mennesker, som havde adgang til kongeparrets private boliger, fik dem altså at se. Bortset fra busten af kongen er det ikke let at se det royale i billedet. Grevinden tager sig ganske borgerlig og modebevidst ud.
|| David Monies (1812-1894)/Jægerspris Slot, Kong Frederik den Syvendes Stiftelse

ving. Ved sit ægteskab med Louise afgjorde han, at han ville blive den sidste konge af den oldenborgske slægt, som havde siddet på den danske trone siden 1448. Louise blev godt nok kongens hustru, men dronning blev hun ikke.

Kongen havde på dette tidspunkt to ægteskaber bag sig. I modsætning til de tidligere holdt ægteskabet med grevinde Danner til kongens død i 1863. Hun var, i modsætning til hans tidligere hustruer, hans eget valg. Mens Louise var kongens førstevalg, var hendes relation til ham mere en moder- og vejlederrolle, end det var en forelskelse. Frederik var den skæbne, Gud havde tildelt Louise på godt og ondt. Det blev hendes livsopgave at hjælpe og vejlede sin ven og livsledsager, som i allerhøjeste grad trængte til hendes omsorg og råd, hvad han mere end nogen anden selv var klar over. Hele sit liv var Frederik afhængig af de råd, han fik af andre – ikke mindst af sin højtelskede Louise.

Louises forelskelse var i stedet en tredje person, som både hun og kongen delte som fælles ven, både før og efter de var blevet gift. Den tredje person var Carl Berling, søn af bogtrykker og avisudgiver Carl Christian Berling (1777-1824). Med Carl fik Louise en søn, som hun fødte langt fra København, hvor hun ellers boede. Sønnen, som meget sigende hed både Carl og Frederik (1841-1908), voksede op i en plejefamilie med økonomisk understøttelse fra Berling, men uden egentlig kontakt til nogen af sine biologiske forældre.

Oprører

De tre havde mødt hinanden i det københavnske natetliv. Louise kom fra samfundets nederste lag. Louises mor, Juliane (1793-1869), var syerske, og det gav hende ansættelse som ”pyntekone” på Det Kongelige Teater. Det lykkedes Juliane at få Louise optaget på

Uden lyst til at være det blev Frederik, som kongeloven foreskrev, enevældig konge ved sin fars død den 20. januar 1848. En af de få ting, han besluttede enevældigt stik mod centrale rådgiveres råd, var at gifte sig med Louise og gøre hende til lensgrevinde Danner. At få hende og ægteskabet accepteret blev et livsprojekt for ham. Kongen blev hurtigt opmærksom på betydningen af et godt omdømme i befolkningen. I august 1848 valgte han "Folkets kærlighed min styrke" som valgsprog. Pleje af denne kærlighed blev også et projekt af betydning for ham livet igennem.

|| J.V. Gertner
(1818-1871)/Jægerspris
Slot, Kong Frederik den
Syvendes Stiftelse

teaterets balletskole som 11-årig i 1826. Umiddelbart ved siden af teateret boede en kammerherre, som holdt en slags natklub for herrer af byens højere borgerskab, hvor de kunne møde skuespillerinder og balletpiger fra teateret. Her mødte de tre hinanden omkring 1830, da Louise var en ung pige på 14 år, Carl 18 og Frederik en mand på 22.

Men Carl og Louise fik ikke lov til at gifte sig med hinanden af Carls familie. Mens Louise fortsatte med at elske Carl, vendte hun sin kærlige omsorg mod Frederik. Og han elskede hende. Han fastholdt også sit venskab med Carl, som han samtidig med giftermålet gjorde til sin private sekretær og bestyrer af kongehusets økonomi. De havde jo kendt hinanden i årtier, fra de som unge havde turet rundt i København uden at bekymre sig om andet end at være unge og ligeglade med det kommende voksenalvsliv pligter.

Den unge kronprins var i modsætning til sin far en ungdomsoprører. At være kronprins medførte en opdragelse, der skulle gøre den unge mand klar til at blive konge. Og ikke nok med det, han skulle forberedes til at være enevældig konge. Det krævede indsigt i militære forhold, boglig viden og en gradvis oplæring i at deltage i politiske beslutningsprocesser.

Det fik kronprins Frederik aldrig. I slutningen af 1820'erne, da han var omkring de 20 år gammel, gjorde han ganske enkelt oprør. Natteliv, alkohol, kvinder og kammerater var vigtigere end royale pligter, uddannelse og, skulle det vise sig, pligtægteskaber. Han havde i lange perioder ingen forbindelse til sin far, Christian 8. (1786-1848), som var optaget af sit hverv som enevældig konge og ikke havde hverken interesse i sin søn eller tillid til hans evner som kommende konge eller i al almindelighed.